

Til høringsparterne, jf.
vedlagte høringsliste

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2023 - 9117

Doknr.
818813

Dato
27-02-2024

Høring over udkast til lovforslag om lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, lov om opkrævning af underholdsbidrag og forskellige andre love (Ændringer af reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten og om forældelse af underholdsbidrag m.v.)

Social-, Bolig- og Ældreministeriet sender hermed udkast til lovforslag i høring.

Lovforslaget består af tre dele. En del indeholder ændringer i servicelovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, og den anden del vedrører ændringer i voksenansvarslovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge. Endelig indeholder forslaget ændring af bidragsopkrævningsloven med henblik på at undgå, at krav på underholdsbidrag under opkrævning eller inddrivelse forældes.

Ændringer i servicelovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne

Med lovforslaget foreslås en række ændringer i reglerne om magtanvendelse. Ændringerne har det overordnede formål at understøtte personalets rammer til at sikre omsorgen over for en gruppe af borgere, som ikke kan tage vare på sig selv under fortsat hensyntagen til borgernes retssikkerhed. Det bemærkes, at det er et grundlæggende princip for magtanvendelse, at magt først kan anvendes, når det har vist sig umuligt at løse den pågældende situation med en socialpædagogisk indsats. Dette vil fortsat gælde fremover.

Det fremgår af ændringsloven bag de nuværende bestemmelser om magtanvendelse i serviceloven, at der skal fremsættes forslag om revision af reglerne i Folketingsåret 2023-24. Initiativerne i lovforslaget er udarbejdet på baggrund af en evaluering af de nuværende regler, interessentinddragelse, workshops mv.

Lovforslaget indeholder en række forslag, som skal varetage hensynet til borgeren selv samt til øvrige beboere med henblik på at sikre, at personalet har de rette rammer til at drage omsorg for borgere, der ikke kan tage vare på sig selv eller overskue konsekvenserne af deres egne handlinger. Det gælder bl.a.

forslagene om afværgehjælp og fastholdelse, stofselser og låsning af døre og skabe.

Derudover indeholder lovforslaget en række forslag, som vil udgøre en administrativ lettelse for kommunerne og frigøre ressourcer for personalet samt sikre en mere effektiv ressourceudnyttelse. Det gælder bl.a. forslagene om kamerakig m.v., optagelse i et særligt botilbud med en værges samtykke samt forslaget om begrænsning af registrering og indberetning af indgreb.

For at varetage hensynet til borgerens retssikkerhed foreslås endvidere at oprette et nyt nævn, som skal have afgørelseskompetencen for særligt indgribende magtanvendelser, herunder bl.a. brug af kamerakig og optagelse i et særligt botilbud. Nævnet skal endvidere komme med principielle udtalelser om nye former for velfærdsteknologi.

Der henvises i øvrigt til bilag 1 bagerst.

Ændringer i voksenansvarslovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor anbragte børn og unge

Lov om voksenansvar regulerer plejefamilier og øvrige anbringelsessteders personales adgang til at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges selvbestemmelsesret med det formål at varetage den daglige omsorg. Der er de seneste år lavet fire undersøgelser og evalueringer af rammerne for magtanvendelse over for anbragte børn og unge samt forholdene på de forskellige anbringelsessteder, herunder sikrede døgninstitutioner. Herudover har interessenter og Folketingets Ombudsmand påpeget problemstillinger på området.

På baggrund heraf foreslås en række ændringer til voksenansvarsloven, der skal sikre personalets adgang til at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges selvbestemmelsesret med det formål at varetage den daglige omsorg. Lovforslaget indeholder således forslag om at indføre hjemmel til midlertidig inddragelse af anbragte børn og unges mobiltelefoner og andet elektronisk kommunikations- og spilleudstyr, hvis det er nødvendigt for at sikre barnet eller den unges trivsel, sundhed og udvikling. Derudover foreslås det at indføre hjemmel til, at personalet med fysisk magt kan tage stoffer og alkohol fra de anbragte børn og unge, og at der indføres hjemmel til at undersøge de besøgende på sikrede døgninstitutioner, herunder ved brug af scannere.

Der henvises i øvrigt til bilag 1 bagerst.

Ændring af bidragsopkrævningsloven (forældelse)

Efter bidragsopkrævningsloven opkræver Udbetaling Danmark krav på underholdsbidrag, som bidragsbetaleren ikke betaler. Betaler bidragsbetaleren fortsat ikke bidraget, sender Udbetaling Danmark bidragene til Gældsstyrelsen til inddrivelse, f.eks. ved lønindeholdelse. Forældelsesloven indeholder i § 8 en bestemmelse, hvorefter en bidragsafgørelse eller -aftale bortfalder, hvis bidragsbetaleren ikke har betalt bidrag de seneste 10 år. Der har vist sig, at opkrævnings- og inddrivelsessystemerne gør det meget svært at håndtere denne forældelsesregel, og der er derfor risiko for, at nogle bidragskrav forældes under opkrævningen eller inddrivelsen. For at undgå dette foreslås det, at der i bidragsopkrævningsloven indsættes en bestemmelse, der betyder,

at forældelsesreglen ikke vil gælde, når bidraget er under opkrævning eller inddrivelse.

Der henvises til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet skal anmode om eventuelle bemærkninger til udkastet til lovforslag **senest den 27. marts 2024**.

Eventuelle bemærkninger bedes sendt pr. e-mail til p-handicap@sm.dk. Ministeriet anmoder i den forbindelse om, at bemærkninger ikke fremsendes både pr. brevpost og pr. mail.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Mette Hulstrøm melh@sm.dk (servicelovens regler om magtanvendelse overfor voksne), Silla Simonsen sils@sm.dk (voksenansvarsloven) og Lars Thøgersen lth@sm.dk (bidragsopkrævningsloven).

Med venlig hilsen

Mette Hulstrøm

Bilag 1: Oversigt over initiativer i lovforslaget vedrørende magtanvendelse

Serviceovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne

- Oprettelse af Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse overfor Borgere med Handicap med godkendelseskompetencen for særligt indgribende former for magtanvendelse
- Minimering af registrerings- og indberetningspraksis
- Mulighed for anvendelse af kamerakig m.m.
- Undtagelse for epilepsialarmer ift. magtanvendelsesreglerne
- Nedlæggelse af Rådet for Tryghedsskabende Velfærdsteknologi
- Anvendelse af stofseler til positionering m.v.
- Særlige døråbnere på yderdøre, der afgrænser boenheder eller afdelinger m.v.
- Udvidede muligheder for fysisk guidning
- Udvidede muligheder for fastholdelse m.v.
- Husorden – hensyn til fællesskab
- Låsning og sikring af døre til fælles opholdsrum
- Aflåsning og sikring af døre til servicearealer og fælleskøkkener
- Låsning og sikring af låger m.v. fra et bo- eller dagtilbuds udeareal
- Låsning og sikring af skabe m.v. i bolig
- Kortvarig indelåsning af beboer i egen bolig på et botilbud
- Åbning af aflåst eller på anden vis sikret yderdør til en bolig i et botilbud
- Ændring af tidspunkt for beskikkelse af værge ved optagelse i botilbud uden samtykke
- Optagelse i særlige botilbud med værges samtykke
- Ændring af målgruppe for optagelse i et bestemt botilbud uden samtykke ved væsentlig fare for andre eller særligt truende eller særligt chikanerende adfærd
- Mulighed for at frabede sig orientering af pårørende

Voksenansvarslovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge

- Midlertidig inddragelse af mobiltelefoner eller andet elektronisk kommunikations- og spilleudstyr
- Fratagelse af alkohol og euforiserendes stoffer med fysisk magt
- Undersøgelse af besøgende på sikrede døgninstitutioner